

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIŠ KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2018-09-25 Nr. 4D-2016/2-1140
Vilnius

I. SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau vadinama – Pareiškėja) skundą dėl Kauno miesto savivaldybės (arba toliau vadinama – Savivaldybė) pareigūnų veiksmų (neveikimo) teikiant atsakymus į jos, [...], paklausimus.

2. Skunde ir skundo papildymo rašte nurodyta:

2.1. Savivaldybės administracijos direktorius „2016 m. vasario 18 d. pasirašė įsakymą dėl „Kauno miesto savivaldybės administracijos informacijos pateikimo visuomenei tvarkos aprašo patvirtinimo“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „Su žiniasklaidos atstovais glaudžiausiai susiję dokumento 12 ir 13 punktai.“

2.3. „Prie dokumentų buvo pridėtas papildomas lapas, kuriame išskirti minėti du punktai ir reikalaujama visais atvejais informuoti Kauno miesto savivaldybės administracijos vieną iš keturių Ryšių su visuomene poskyrio darbuotojų.“

2.4. „[...] bendras asmenų skaičius, kuriuos turi atstovauti mero patarėjas [...] ir keturi Kauno miesto savivaldybės administracijos Ryšių su visuomene poskyrio darbuotojai, siekia 4020. Tie minėti penki darbuotojai iš viso atstovauja 48 įstaigas.“

2.5. „[...] Ryšių su visuomene poskyris ir Kauno mero patarėjas Tomas Grigalevičius, teikdamas atsakymus, visiškai nepaiso įstatymuose numatytų terminų.“

2.6. „2016-04-01 Kauno mero patarėjui T. Grigalevičiui pateikiau prašymą gauti Administracijos direktoriaus 2016-02-18 įsakymą dėl „Kauno miesto savivaldybės administracijos informacijos pateikimo visuomenei tvarkos aprašo patvirtinimo“. 2016-05-09 man atsakymas dar nebuvo pateiktas [...]. Tą pačią dieną buvo pateikti klausimai dėl Kauno miesto savivaldybės informacijos pateikimo visuomenei. Atsakymai į balandžio 1 d. klausimus gauti gegužės 9 d. Į gegužės 9 d. išsiųstus klausimus dėl Hanza dienų [atsakymus] gavau tik gegužės 30 d.“

2.7. „Birželio 2 d. klausimai Kauno merui. Kita tema klausimai merui pateikti birželio 28 d. Dėl mero nedarbingumo, T. Grigalevičiui pabrėžta, jog atsakymai šiomis temomis laukiami iškart, kai meras grįš į darbą. Tačiau iki šiol nepateikti nei atsakymai, nei duomenys, kada V. Matijošaitis tapo nedarbingas ir ar tai tebesitęsia.“

2.8. „Į birželio 6 d. siųstus klausimus Kauno vicemerui P. Mačiuliui neišsamų atsakymą gavau birželio 9 d. Patikslinimus šia tema man pateikė birželio 21 d.“

2.9. „Birželio 28 d. pateikti klausimai Administracijos direktoriui G. Petrauskui. Neišsamūs atsakymai į juos gauti liepos 4 d.“

2.10. „Į birželio 28-osios klausimus dėl V. B. ir [...] mokyklų [atsakymai] gauti tik liepos 7 d.“

2.11. „Liepos 26 d. T. Grigalevičiui nusiųsti klausimai dėl [...] mokyklos. Dėl jo atostogų klausimai perduoti Ryšių su visuomene poskyriui. [...]. [Atsakymai], po papildomo priminimo, pateikti tik rugpjūčio 8 d.“

2.12. „Švietimo skyriaus vedėjas tiesiogiai bendrauti atsisakė, nors, pagal šiame skunde aptarinėjamą Administracijos direktoriaus įsakymą, tą padaryti galėjo.“

2.13. „Dažniausiai atsakymų į pateiktus klausimus tenka laukti tris darbo dienas. Tačiau neretai šis terminas pailgėja iki dviejų ar trijų savaičių.“

3. Kartu su skundu Pareiškėja pateikė:

3.1. savo elektroninio susirašinėjimo su Savivaldybės mero patarėju ryšiams su visuomene T. Grigalevičiumi išrašą;

3.2. Savivaldybės tarybos ir mero sekretoriato Ryšių su visuomene poskyrio (toliau vadinama – Ryšių su visuomene poskyris) vedėjos elektroninį laišką (išrašą), kuriame, be kita ko, nurodyta:

3.2.1. „Informuojame, kad yra patvirtintas naujas Kauno miesto savivaldybės pateikimo visuomenei tvarkos aprašas. Jūsų veiklai aktualios dviejų punktų dalys [12 ir 13 punktai]“;

3.2.2. „Prašome jais vadovautis ir prieš bendraudami su žiniasklaidos atstovais (bet kokių klausimu) visais atvejais informuotumėte Ryšių su visuomene poskyrį.“

II. TYRIMAS IR IŠVADOS

Skundo tyrimui reikšmingos aplinkybės

4. Siekdamas išsiaiškinti skunde aprašytas aplinkybes, Seimo kontrolierius raštu kreipėsi į Savivaldybės administraciją, prašydamas pateikti informaciją ir motyvuotus paaiškinimus dėl Pareiškėjos skunde nurodytų aplinkybių.

5. Savivaldybės tarybos ir mero sekretoriatas Seimo kontrolieriui pateikė šią informaciją:

5.1. „Patvirtintus Informacijos pateikimo visuomenei aprašą, įmonių, įstaigų vadovai buvo informuoti, kad gavus klausimus iš žiniasklaidos atstovų, susijusius su statistiniais duomenimis, tiesiogine vykdoma veikla, įmonių, įstaigų darbuotojai gali komentuoti ir neinformavę iš anksto mero patarėjo ar Ryšių su visuomene poskyrio, jei tai nepavyksta padaryti dėl laiko stokos ar kitų objektyvių priežasčių. Tačiau po įvykusio fakto – vis tiek informuoti mero patarėją ar Ryšių su visuomene poskyrį, tam, kad būtų galima įvertinti pateiktos informacijos pobūdį bei apimtį ir nustatyti, ar nereikia papildyti pateiktos informacijos, siekiant, kad pateikta informacija būtų išsami ir teisinga.“

5.2. „Tiek Savivaldybės administracijos, tiek ir Savivaldybės įmonių, įstaigų darbuotojai žiniasklaidos atstovams turi teikti informaciją vadovaujantis Visuomenės informavimo įstatyme nustatyta tvarka ir terminais, t. y. informacija, kurią rengiant nereikia kaupti papildomų duomenų, viešosios informacijos rengėjams ir (ar) skleidėjams, žurnalistams pateikiama ne vėliau kaip per vieną darbo dieną, o informacija, kurią rengiant reikia kaupti papildomus duomenis, ne vėliau kaip per savaitę.“

5.3. „Reikalavimas, prieš teikiant informaciją, visais atvejais informuoti Ryšių su visuomene poskyrį tikrai netrukdo siekti Informacijos pateikimo visuomenei aprašo 1 punkte įtvirtinto tikslo, kad informacija apie Savivaldybės veiklą žiniasklaidos priemonėms būtų pateikiama laiku. Ryšių su visuomene poskyrį arba mero patarėją galima informuoti el. paštu ar telefonu [...]. Kadangi šią funkciją atlieka ne vienas žmogus, tai komentaro suderinimas trunka keletą minučių ir tikrai nesudaro kliūčių atsakingiems darbuotojams teikti, o žiniasklaidos priemonėms gauti informaciją.“

5.4. „Informacijos pateikimo visuomenei aprašas nei viename punkte neįpareigoja „nieko nekomentuoti, o atsakymo reikia teirautis (Savivaldybės) Ryšių su visuomene poskyryje“. Kaip jau nurodyta aukščiau, informaciją teikiantys asmenys yra įpareigoti tik suderinti informacijos teikimą minėto aprašo nustatyta tvarka.“

5.5. „[...] paminėto skundo teiginiuose nurodyta informacija kai kuriais atvejais pateikta ne teisės aktų nustatytais terminais dėl [...] pateiktų klausimų specifikos, jų plačios apimties ir dėl to atsiradusios būtinybės rinkti papildomą informaciją. Mero patarėjo teigimu, [...] siunčiant atsakymus el. paštu [...] laiškai ne visada laiku pasiekdavo adresatą arba visai nepasiekdavo ir būdavo gaunamas automatinis pranešimas, kad laiškas adresato nepasiekė.“

5.6. „Atsižvelgdami į Pareiškėjos išsakytus pastebėjimus dėl įstatyme numatytų terminų nesilaikymo, norime pabrėžti, kad sieksime, jog panašūs atvejai ateityje nesikartotų ir visa reikiama informacija žiniasklaidos priemonių atstovams būtų pateikiama įstatyme numatytais terminais ir tvarka.“

5.7. „[...] informuojame, kad [...] susirašinėjimų elektroniniu paštu su „A“ [...] X neišliko, todėl duomenų pateikti negalime.“

Skundo tyrimui reikšmingi teisės aktai

6. Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai:

6.1. **Seimo kontrolierių įstatymo** (toliau vadinama ir – Įstatymas):

2 straipsnis – „1. **Biurokratizmas** – tokia pareigūno veika, kai vietoj reikalų sprendimo iš esmės laikomasi nereikalingų ar išgalvotų formalumų, nepagrįstai atsisakoma spręsti pareigūno kompetencijai priklausančius klausimus, vilkinama priimti sprendimus ar atlikti savo pareigas bei kitaip blogai ar netinkamai valdoma (atsisakoma informuoti asmenį apie jo teises, sąmoningai pateikiamas klaidinantis ar netinkamas patarimas ir t. t.). Biurokratizmu taip pat laikomas toks pareigūnų darbas, kai nevykdomi arba blogai vykdomi įstatymai ar kiti teisės aktai. [...]“;

12 straipsnis – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje“;

13 straipsnis – „1. Pareiškėjas turi teisę pateikti Seimo kontrolieriui skundą dėl pareigūnų piktnaudžiavimo ar biurokratizmo, jei mano, kad tuo buvo pažeistos jo teisės ir laisvės. [...]“;

22 straipsnis – „1. Seimo kontrolierius, atlikęs tyrimą, priima sprendimą: 1) pripažinti skundą pagrįstu; 2) atmesti skundą; 3) nutraukti skundo tyrimą. [...]. 3. Skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia, taip pat kitais šio įstatymo nustatytais atvejais.“

6.2. **Viešojo administravimo įstatymo** (toliau vadinama – VAĮ):

3 straipsnis – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: 1) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; [...] 4) nepiktnaudžiavimo valdžia. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus, siekiant kitų, negu įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatyta, tikslų; [...] 8) vieno langelio. Šis principas reiškia, kad asmeniui informacija suteikiama, prašymas ar skundas priimamas ir atsakymas į juos pateikiamas vienoje darbo vietoje. Prašymą ar skundą nagrinėja ir informaciją iš savo administracijos padalinių, pavaldžių subjektų, prireikus – ir

iš kitų viešojo administravimo subjektų gauna pats prašymą ar skundą nagrinėjantis ir administracinį sprendimą priimantis viešojo administravimo subjektas, neįpareigodamas tai atlikti prašymą ar skundą padavusį asmenį; [...] 13) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.“

6.3. Vietos savivaldos įstatymo:

4 straipsnis – „Pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra: [...] 6) savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo. Savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus; [...] 12) reagavimo į savivaldybės gyventojų nuomonę. Savivaldybės gyventojai ar jų atstovai turi teisę susipažinti su savivaldybės institucijų sprendimų projektais ir priimtais sprendimais, gauti viešus ir motyvuotus atsakymus į pareikštą nuomonę apie savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų ar atskirų valstybės tarnautojų darbą“;

29 straipsnis – „8. Savivaldybės administracijos direktorius: 1) tiesiogiai ir asmeniškai atsako už įstatymų, Vyriausybės ir savivaldybės tarybos sprendimų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje jo kompetencijai priskirtais klausimais; 2) tiesiogiai įgyvendindamas įstatymus, Vyriausybės ir savivaldybės tarybos sprendimus, gali kreiptis į valstybinio administravimo subjektus, leisti įsakymus, privalomus savivaldybės administracijos struktūriniams padaliniais, seniūnijoms, į struktūrinius padalinius neįeinantiems valstybės tarnautojams, taip pat jam priskirtos kompetencijos klausimais – savivaldybės gyventojams ir kitiems savivaldybės teritorijoje esantiems subjektams; 3) organizuoja savivaldybės administracijos darbą, tvirtina savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių ir savivaldybės administracijos filialų – seniūnijų veiklos nuostatus, tvirtina savivaldybės administracijos, seniūnijų metinius veiklos planus ir kitus strateginio planavimo dokumentų įgyvendinimą detalizuojančius dokumentus ir kontroliuoja jų įgyvendinimą, atsako už vidaus administravimą savivaldybės administracijoje; [...]“

6.4. Visuomenės informavimo įstatymo:

6 straipsnis – „2. Valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos turi informuoti visuomenę apie savo veiklą. 3. Valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos privalo Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių įstaigų įstatymo bei kitų įstatymų nustatyta tvarka teikti viešąją informaciją, taip pat turimą privačią informaciją, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, kai privati informacija neteikiama. 4. Informacija, kurią rengiant nereikia kaupti papildomų duomenų, viešosios informacijos rengėjams ir (ar) skleidėjams, žurnalistams pateikiama ne vėliau kaip **per vieną darbo dieną**, o informacija, kurią rengiant reikia kaupti papildomus duomenis, – ne vėliau kaip per savaitę. 5. Valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos, kitos biudžetinės įstaigos, atsisakiusios teikti viešąją informaciją viešosios informacijos rengėjui, ne vėliau kaip kitą darbo dieną turi raštu pranešti rengėjui apie atsisakymo suteikti informaciją priežastis.“

6.5. Kauno miesto savivaldybės administracijos informacijos pateikimo visuomenei tvarkos aprašo (toliau vadinama ir – Tvarkos aprašas), patvirtinto Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2016-02-18 įsakymu Nr. A-440:

1 punktas – „Kauno miesto savivaldybės administracijos informacijos pateikimo visuomenei tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) tikslas – gerinti ryšius su visuomene, užtikrinti teisingos informacijos apie Kauno miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) veiklą pateikimą laiku, stiprinti miesto gyventojų pasitikėjimą Savivaldybe, skatinti visuomenę dalyvauti priimant miestui svarbius sprendimus (forumai, diskusijos, apklausos) ir padėti kurti objektyvų Kauno miesto įvaizdį“;

12 punktas – „Informaciją (interviu) žiniasklaidai gali teikti tik Savivaldybės administracijos direktorius, jo pavaduotojai, padalinių vadovai ar juos pavaduojantys asmenys.

Savivaldybės įmonių, įstaigų interviu žiniasklaidai teikia tik jų vadovai ir pavaduotojai ar juos pavaduojantys asmenys. Žemesnes pareigas einantys darbuotojai gali teikti informaciją (interviu) žiniasklaidai tik išskirtiniais atvejais ir tik su savo tiesioginio vadovo leidimu“;

13 punktas – „Savivaldybės darbuotojai prieš teikdami informaciją (interviu) žiniasklaidai tai privalo suderinti telefonu arba elektroniniu paštu su Savivaldybės mero patarėju ryšiams su visuomene arba Ryšių su visuomene poskyriu. Savivaldybės įmonių, įstaigų darbuotojai prieš teikdami informaciją (interviu) žiniasklaidai tai privalo **suderinti** telefonu arba elektroniniu paštu (viesieji.ryšiai@kaunas.lt) su Ryšių su visuomene poskyriu.“

6.6. Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2018-03-14 įsakymo Nr. A-878 „Dėl Kauno miesto savivaldybės informacijos pateikimo visuomenei tvarkos aprašo“:

2 punktas – „Nustatau, kad informaciją (interviu) apie Kauno miesto savivaldybės įmonių, įstaigų veiklą žiniasklaidai teikia tik jų vadovai, pavaduotojai ar juos pavaduojantys asmenys. Žemesnes pareigas einantys įmonių ar įstaigų darbuotojai gali teikti informaciją (interviu) žiniasklaidai tik išskirtiniais atvejais ir tik su savo tiesioginio vadovo leidimu. Prieš teikdami informaciją (interviu) žiniasklaidai, minėti asmenys telefonu arba elektroniniu paštu (viesieji.ryšiai@kaunas.lt) privalo apie tai **pranešti** Kauno miesto savivaldybės administracijos Ryšių su visuomene skyriui ar Kauno miesto savivaldybės mero patarėjui ryšiams su visuomene ir gauti jo sutikimą.“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

7. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau vadinama ir – LVAT) 2012 m. kovo 1 d. nutartyje (administracinė byla Nr. A⁵⁰²-1605/2012) nurodyta:

„Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999 m. gegužės 11 d., 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimai, 2004 m. lapkričio 5 d. išvada). **Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms** (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2005 m. gegužės 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁰-655/2005). [...]. Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje nurodyta, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo, subsidiarumo ir kitais šioje įstatymo normoje išvardytais principais. Tai reiškia, jog **kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.).“**

Tyrimo išvados

8. Pareiškėja kreipėsi į Seimo kontrolierių, kadangi, jos manymu, Savivaldybėje, patvirtinus Savivaldybės informacijos pateikimo visuomenei tvarkos aprašą (šios pažymos 6.5 punktas), buvo užkirstas kelias Savivaldybės įstaigų ir įmonių darbuotojams operatyviai teikti informaciją visuomenės informavimo priemonių atstovams, kadangi įstaigų vadovai nurodo, jog atsakymo į žurnalistų klausimus reikia teirautis pačioje Savivaldybėje, o Savivaldybės administracijos pareigūnai nėra pajėgūs atstovauti visoms miesto įstaigoms. Atsižvelgiant į tai, Pareiškėjos nuomone, žiniasklaidos atstovams informacija pateikiama pažeidžiant Visuomenės informavimo įstatyme nustatytus terminus.

9. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 25 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta nuostata, pagal kurią

žmogui neturi būti kliudoma ieškoti, gauti ir skleisti informaciją bei idėjas. Atitinkamai Visuomenės informavimo įstatyme (šios pažymos 6.3 punktas) reglamentuota, kad valstybės ir savivaldybių institucijos turi informuoti visuomenę apie savo veiklą ir privalo Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių įstaigų įstatymo bei kitų įstatymų nustatyta tvarka teikti viešąją informaciją, taip pat turimą privačią informaciją, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, kai privati informacija neteikiama. Pažymėtina, kad informacija, kurią rengiant nereikia kaupti papildomų duomenų, viešosios informacijos rengėjams ir (ar) sklaidėjams, žurnalistams pateikiama ne vėliau kaip **per vieną darbo dieną, o informacija, kurią rengiant reikia kaupti papildomus duomenis, – ne vėliau kaip per savaitę**. Valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos, kitos biudžetinės įstaigos, atsisakiusios teikti viešąją informaciją viešosios informacijos rengėjui, ne vėliau kaip kitą darbo dieną turi raštu pranešti rengėjui apie atsisakymo suteikti informaciją priežastis. Taigi, teisės aktuose numatyta valstybės ir savivaldybių institucijoms pareiga teikti viešąją informaciją ir informuoti visuomenę apie savo veiklą, tačiau įstatymų leidėjas nedetalizuoja, kaip ir kokia tvarka tai turi būti atliekama.

10. Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymu Savivaldybės administracijos direktorius turi teisę, tiesiogiai įgyvendindamas įstatymus, savo kompetencijai priskirtais klausimais, leisti įsakymus, privalomus savivaldybės administracijos struktūriniais ir kitiems savivaldybės teritorijoje esantiems subjektams. Taigi, siekdamas užtikrinti Visuomenės informavimo įstatyme nustatytos informacijos teikimo pareigos tinkamą vykdymą, Savivaldybės administracijos direktorius gali nustatyti Savivaldybės informacijos teikimo visuomenei tvarką, tačiau toks reglamentavimas negali prieštarauti Visuomenės informavimo įstatymo bei kitų teisės aktų nuostatomis, reglamentuojančioms viešosios informacijos rinkėjo teisę nustatytais terminais gauti informaciją iš savivaldybės institucijų ir įstaigų.

11. Pareiškėjos skundo tyrimo kontekste aktualus Kauno miesto savivaldybės informacijos pateikimo visuomenei tvarkos aprašas, galiojęs iki 2018-03-14. Šio aprašo 12 ir 13 punktuose (kuriuos akcentuoja ir Pareiškėja), be kita ko, buvo numatyta, jog informaciją (interviu) žiniasklaidai gali teikti tik Savivaldybės administracijos direktorius, jo pavaduotojai, padalinių vadovai arba juos pavaduojantys asmenys, o Savivaldybės įmonėse, įstaigose – tik jų vadovai ir pavaduotojai arba juos pavaduojantys asmenys. Žemesnes pareigas einantys įmonių arba įstaigų darbuotojai gali teikti informaciją (interviu) žiniasklaidai tik išskirtiniais atvejais ir tik su savo tiesioginio vadovo leidimu. Šiame apraše taip pat buvo numatyta, kad Savivaldybės įmonių, įstaigų darbuotojai prieš teikdami informaciją (interviu) žiniasklaidai tai privalo **suderinti** telefonu arba elektroniniu paštu (viesieji.ryšiai@kaunas.lt) su Ryšių su visuomene poskyriu.

Įvertinus pacituotas Kauno miesto savivaldybės informacijos pateikimo visuomenei tvarkos aprašo nuostatas, darytina išvada, kad jomis nebuvo nustatyta, jog Savivaldybės įmonės arba įstaigos (jų atstovai) neturi teisės teikti informacijos tiesiogiai visuomenės informavimo priemonių atstovams, taip pat nebuvo reglamentuota, jog informacija teikiama kitais, nei Visuomenės informavimo įstatyme įtvirtintais, terminais ar sąlygomis. Tvarkos apraše iš esmės buvo nustatyta, kad Savivaldybės įmonių arba įstaigų atstovai privalo su Savivaldybės atsakingu padaliniu suderinti patį informacijos teikimo faktą. Atsižvelgiant į tai, nėra pagrindo teigti, jog Tvarkos aprašo nuostatomis apribota visuomenės informavimo priemonių teisė gauti informaciją tiesiogiai iš Savivaldybės įmonių ir įstaigų ir visais atvejais informaciją, vadovaujantis šiuo aprašu, turėjo teisę teikti tik Savivaldybės atstovai.

12. Pareiškėja skunde Seimo kontrolieriui taip pat teigė, kad, įsigaliojus Tvarkos aprašui, jai laiku nebuvo pateikti atsakymai į jos kreipimusis. Įvertinus Seimo kontrolieriui kartu su skundu pateiktus dokumentus (Pareiškėjos susirašinėjimą elektroniniu paštu su Savivaldybės mero

patarėju viešiesiems ryšiams) nustatyta:

12.1. į Pareiškėjos 2016-06-28 pateiktus klausimus dėl Tvarcos aprašo buvo atsakyta 2016-07-04, t. y., praėjus daugiau kaip 1 darbo dienai, bet mažiau nei 1 savaitei nuo paklausimo gavimo dienos;

12.2. į Pareiškėjos 2016-06-28 pateiktus klausimus dėl švietimo įstaigų buvo atsakyta 2016-07-07, t. y., praėjus daugiau kaip 1 savaitei nuo paklausimo gavimo dienos;

12.3. į Pareiškėjos 2016-07-26 pateiktus klausimus dėl švietimo įstaigos atsakyta 2017-08-08, t. y., praėjus daugiau kaip 1 savaitei nuo paklausimo dienos.

Pažymėtina, kad Pareiškėja skunde taip pat nurodė, jog laiku buvo negauti atsakymai ir į 2016-04-01, 2016-05-09 ir 2016-06-02 elektroniniu paštu Kauno miesto savivaldybės pareigūnams pateiktus klausimus, tačiau nepateikė dokumentų, pagrindžiančių šiuos faktus (dokumentų nepateikė ir Savivaldybės tarybos bei mero sekretoriatas, kadangi susirašinėjimo elektroniniu paštu medžiaga nebuvo išsaugota), todėl tyrimo metu šios aplinkybės nebuvo vertinamos.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Savivaldybės tarybos ir mero sekretoriatas paaiškino, jog Pareiškėjai jos prašoma informacija kai kuriais atvejais pateikta ne teisės aktų nustatytais terminais dėl [...] pateiktų klausimų specifikos, jų plačios apimties ir dėl to atsiradusios būtinybės rinkti papildomą informaciją (šios pažymos 6.5 punktą). Tačiau Savivaldybės tarybos ir mero sekretoriatas aiškiai nenurodė, į kuriuos paklausimus (iš Pareiškėjos nurodytų atvejų) dėl šių aplinkybių informacija buvo pateikta ne laiku, taip pat nenurodė, kokios konkrečios aplinkybės paskatino rinkti papildomą informaciją, bei nepateikė tai įrodančių dokumentų. Kita vertus, atkreiptinas dėmesys į tai, kad Visuomenės informavimo įstatyme yra įtvirtinta tai, jog net ir tuo atveju, kai informaciją rengiant reikia kaupti papildomus duomenis, visuomenės informavimo priemonei ji turi būti pateikta ne vėliau kaip per savaitę.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuotina, jog negalima vienareikšmiškai teigti, kad Savivaldybės pareigūnai nesiėmė jokių veiksmų ir neteikė Pareiškėjai atsakymų į jos keliamus klausimus (atsakymai buvo pateikti), **tačiau atsakymai į Pareiškėjos 2016-06-28 ir 2016-07-26 pateiktus klausimus buvo pateikti nepagrįstai vilkinant** (Savivaldybė nepateikė pagrįstų paaiškinimų) ir pažeidžiant Visuomenės informavimo įstatyme nustatytus terminus, o atsakymas į Pareiškėjos 2016-06-28 klausimus galimai nepagrįstai (kaip jau rašyta pirmiau, nebuvo pateikti paaiškinimai, kuriais būtų galima pateisinti ilgesnį terminą, per kurį informacija buvo pateikta) pateiktas per Visuomenės informavimo įstatyme numatytą maksimalų terminą,

Įvertinus tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Savivaldybės pareigūnų veiksmuose **įžvelgtina biurokratizmo požymių** (šios pažymos 6.1 punktą), dėl kurių buvo pažeista Pareiškėjos teisė į tinkamą viešąjį administravimą (šios pažymos 7 punktą).

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Savivaldybės tarybos ir mero sekretoriatas, teikdamas atsakymą į Seimo kontrolieriaus paklausimą, nurodė, jog įvertino Pareiškėjos nurodytas aplinkybes, susijusias su teisės aktuose numatytų terminų informacijos teikimui nesilaikymu, ir įsipareigojo siekti, jog panašūs atvejai ateityje nesikartotų ir visa reikiama informacija žiniasklaidos priemonių atstovams būtų pateikiama įstatyme numatytais terminais ir tvarka.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir vadovaujantis Įstatymo 22 straipsnio 3 dalies nuostatomis, reglamentuojančiomis, kad skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia (pažymos 7.1 punktą), **skundo tyrimas nutrauktinas**.

13. Savivaldybės administracijos direktoriaus 2018-03-14 įsakymu buvo patvirtintas naujas Kauno miesto savivaldybės informacijos pateikimo visuomenei tvarkos aprašas (šios pažymos 6.6 punktą). Pažymėtina, kad šio įsakymo 2 punkte įtvirtinta, jog informaciją (interviu) apie Kauno miesto savivaldybės įmonių, įstaigų veiklą žiniasklaidai teikia tik jų vadovai, pavaduotojai arba juos pavaduojantys asmenys. Prieš teikdami informaciją (interviu) žiniasklaidai,

minėti asmenys telefonu arba elektroniniu paštu privalo apie tai **pranešti** Kauno miesto savivaldybės administracijos Ryšių su visuomene skyriui arba Kauno miesto savivaldybės mero patarėjui ryšiams su visuomene **ir gauti jo sutikimą**. Pažymėtina, kad šiame tvarkos apraše taip pat nėra apribota pačių Kauno miesto savivaldybės įmonių ir įstaigų teisė teikti informaciją apie savo veiklą visuomenės informavimo priemonėms, tik jos įpareigotos apie informacijos teikimo faktą pranešti atsakingam Savivaldybės padaliniiui. Nepaisant to, **Seimo kontrolieriaus nuomone**, šiame teisės akte įtvirtinta Kauno miesto savivaldybės įmonių ir įstaigų pareiga visais atvejais gauti atsakingo Savivaldybės padalinio (darbuotojo) sutikimą dėl informacijos teikimo kritikuotina ir kelia abejonių, ar tokiu reglamentavimu nėra apribojama viešojo informavimo priemonės teisė operatyviai (įstatymų nustatytais terminais) gauti aktualią informaciją apie savivaldybės įmonės arba įstaigos veiklą. Atsižvelgiant į tai, Savivaldybės administracijos direktoriui teiktina rekomendacija.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

17. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, nusprendžia X skundo dėl Kauno miesto savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo), teikiant atsakymus į jos, [...], paklausimus, **tyrimą nutraukti**.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

18. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius rekomenduoja **Kauno miesto savivaldybės merui** užtikrinti, kad ateityje visa informacija apie Savivaldybės veiklą viešosios informacijos rengėjams būtų teikiama teisės aktų nustatytais terminais.

19. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 8 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius rekomenduoja **Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriui**, atsižvelgus į šios pažymos 12 punkte nurodytas aplinkybes, įvertinti esamą teisinį reglamentavimą, susijusį su informacijos teikimu žiniasklaidos priemonėms, ir, esant poreikiui, inicijuoti teisinio reglamentavimo tobulinimą. Tuo atveju, jei, Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus manymu, esamas teisinis reglamentavimas yra tinkamas, prašytume motyvuotai pagrįsti šią nuomonę bei pateikti paaiškinimus, dėl kokių priežasčių šiuo metu galiojančiame Kauno miesto savivaldybės informacijos pateikimo visuomenei tvarkos apraše numatyta, jog Kauno miesto savivaldybės įmonių, įstaigų atstovai prieš teikdami informaciją žiniasklaidai **privalo ne tik apie tai pranešti** Kauno miesto savivaldybės administracijos Ryšių su visuomene skyriui arba Kauno miesto savivaldybės mero patarėjui ryšiams su visuomene, **bet ir gauti jų sutikimą**; kartu nurodyti, kokiame teisės akte nustatyti tokio sutikimo pateikimo terminai.

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašytume pranešti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, t. y., **ne vėliau kaip 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos**, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui pateikiant informaciją bei ją patvirtinančius dokumentus.